

Podle podnikatelů obě změny odpovídají dlouhodobé snaze státu shromážďovat o nich data. „Otázkou je nejen jejich budoucí využití, ale i adekvátnost mezi přínosem pro stát a zbytečnými náklady a administrativou, kterou to přinese,“ dodává šéf Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza.

Jde ovšem také o způsob, jakým jsou přílepkové schvalovány. „Oba s původním smyslem normy přece vůbec nesouvisí,“ tvrdí člen prezidia Komory daňových poradců ČR Jiří Nesrovnal. Všechny zásadní změny musí podle něj projít připomínkováním a odborná veřejnost včetně zaměstnavatelů, zástupců podnikatelů a komor musí mít možnost se k nim dopředu vyjádřit. Místo toho bylo zpřísnění načteno až na poslední chvíli, v průběhu projednávání návrhu zákona. Ten navíc byl schválen ve zrychleném režimu. „Jde o ukázkový příklad zneužívání stavu legislativní nouze, v němž byl zákon schválen,“ tvrdí Nesrovnal.

Ministerstvo práce nicméně postup Poslanecké sněmovny hájí. „Pozměňovací návrhy jsou odjakživa standardní součástí legislativního procesu a výsada všech zákonodárců,“ zdůrazňuje ministryně Jana Maláčová. Připomíná, že podobným způsobem se loni upravoval také daňový balíček.

Spory o ústavnost

Legislativní přílepkové, které se větší nou daří po protestech podnikatelů rušit ještě před tím, než nabudou účinnosti, nejsou ojedinělou věcí. Loni v květnu při projednávání návrhu zákona snižujícího penále při pozdních úhradách sociálního pojištění opět ministerstvo práce prostřednictvím komunistické poslankyně Hany Aulické Jirovcové

prosadilo obtížně splnitelnou lhůtu jednoho dne, v níž by firma měla povinnost odeslat přihlášku a odhlášku zaměstnance správě sociálního zabezpečení. K tomu pod sankcí do výše 20 tisíc korun. Ani tento přílepek neprošel připomínkovým řízením a byl schválen ve stavu legislativní nouze. Nakonec na nátlak podnikatelů a po zásahu Senátu poslanci vrátili do zákona roky platnou lhůtu osmi dnů.

Pozměňovací návrhy jsou podle ministryně Maláčové odjakživa standardní součástí legislativního procesu a výsadou zákonodárců.

Přílepkové předkládají i opoziční poslanci. Za přílepek podnikatelé považují třeba pokus pirátského poslance Mikuláše Ferjenčíka zdanit výnosy z cenných papírů až 23procentní sazbou. Ten byl nečekaně odhlasován při zmíněném prosincovém projednávání vládního daňového balíčku. Piráti argumentovali, že šlo o legitimní snahu navýšit příjmy státního rozpočtu o dvě miliardy korun a že jejich návrh ležel v Poslanecké sněmovně celý rok, aniž by se s ním cokoli dělo. Vyšší zdanění kapitálu nicméně bylo po protestech byznysu ze zákona vyřazeno, a to znovu za asistence Senátu.

Hospodářská komora nyní dopředu upozorňuje na další problém. Na možnost, že do právě projednávané novely informačního zákona se ministerstvo vnitřní pokusí narychlo zařadit paragrafy, které by jinak doprovázely až na pozdější dobu plánovanou implementaci evropské

legislativy. O těchto paragrafech se zatím vede v odborných kruzích obsáhlá debata a ta by urychleným hlasováním poslanců přišla vniveč.

Nové pravidlo

Legislativní přílepkové komplikovaly legislativu od devadesátých let. Například rozhodnutí o odškodnění klientů zkrachovalých bank v zákoně o státních symbolech, zákaz kouření jako součást insolvenčního zákona nebo změny pravidel ohledně veřejných zakázek v zákoně o surových diamantech.

Proti přílepkům se ohradil i Ústavní soud ČR a už v roce 2007 je prohlásil za neústavní. Podle jeho usnesení lze podávat jen takové pozměňovací návrhy, které skutečně pozměňují obsah projednávaného návrhu zákona a nepřipojují k němu něco zcela nesouvisejícího. V opačném případě má jít o porušení dělby moci a postup v rozporu s tvorbou přehledného a předvídatelného práva.

Na poslaneckou praxi tento nálezk zatím neměl vliv. V roce 2008 se neúspěšně přílepkové pokusila zakázat Strana zelených a šest let s obdobným zákazem v Poslanecké sněmovně společně pohořeli zákonodárci ANO 2011, TOP 09 a KDU-ČSL.

Hospodářská komora si nyní zlepšení situace slibuje od nového legislativního pravidla, které zákonodárci už schválili. Podle něj od roku 2022 bude muset každý pokus o úpravu zákona, tedy i pozměňovací návrh předložený poslancem, obsahovat seznam povinností a případných sankcí, které by jejím schválením vznikly. „Ve sněmovně pro to hlasovali všichni odprava doleva. Pomůže podnikatelům, zaměstnancům i všem občanům,“ řekl Ekonomu analytik Ladislav Minčíč z Hospodářské komory ČR. ■